NATIONEN MENER · FREDAG 24·07·09

Slamrer med grytelokkene

Islands finansielle havari førte til et folkelig opprør på sagaøya. Med sleiver og grytelokk klarte demonstrantene å velte en regjering som hadde gitt fripass til skrupelløse finansakrobater.

Det er nettopp finanskrisen og regimeskiftet på Island som danner bakteppet for Alltingets historiske vedtak om å søke medlemskap i EU. Med svært knapt flertall ble det besluttet å sende søknaden nå i sommer.

Islands EU-søknad er det eneste halmstrået den norske ja-siden har, når det gjelder å få blest og oppslutning om sin kampanje. Men det er et skjørt strå. Når verken «suget» fra Finland eller Sverige var sterkt nok til å overbevise nordmennene i 1994, er det lite som tyder på at lille Island – om de skulle bli medlem – vil ha krefter til å skape dragsug som trekker med seg Norge til Brussel.

Derfor er det mildt sagt overdrevet når Høyres nestleder Jan Tore Sanner betegner det som «farlig» at Senterpartiet legger lokk på norsk EU-debatt. Uttalelsen kom etter at Sps nestleder Trygve Slagsvold Vedum presiserte at det er et ufravikelig krav for en ny rødgrønn regjering at norsk EU-søknad ikke kan skal sendes de neste fire årene.

Det kan ikke komme overraskende på Sanner at Sp og SV stiller ultimatum på EU-saken. Sist Høyre satt i regjering sikret nei-partiene KrF og Venstre seg en såkalt selvmordsparagraf dersom EU-søknad ble satt på dagsorden. Dette kan meget vel situasjonen under en eventuell ny borgerlig regjering.

Når Sanner ikke en gang kan redegjøre for hva slags regjeringsalternativ de borgerlige vil mønstre, eller hva slags holdning den vil ha til medlemskapssøknad, framstår kritikken av Sp som innholdsløs. I stedet for å hamre løs på nei-partienes opplagte strategi, burde Høyre konsentrere seg om å forklare sine egne velgere hvordan partiet vil manøvrere Norge inn i EU.

For EU-tilhenger Sanners egentlige problem er at den mest EU-vennlige regjeringskonstellasjonen vil være en mindretallsregjering utgått av Arbeiderpartiet.

Oppsummert

Halmstrå

1 Islands EU-søknad er den norske ja-sidens halmstrå.

Kritikk

2 Høyre kritiserer Senterpartiet for å legge lokk på EU-saken.

Skivebom

3 Kritikken er innholdsløs så lenge Høyre ikke kan gjøre rede for det borgerlige alternativet.

SAGT av andre

Kristen Gislefoss. FOTO: SCANPIX

Været

* «Spå været? Da går jeg, hvis du skriver at jeg spår været. Vi driver med værvarsling».
Kristen Gislefoss, meteorolog, til Aften.

Norge

* «I Norge vakler vi mellom stormannsgalskap og mindreverdighetskompleks. Hvordan skal innvandrere forstå hva det er å være norsk, hvis vi ikke selv vet det?»
Gerhard Helskog, forfatter, til Aftenposten.

Mat I

* «Dagens matvarekrise handler ikke om mengden mat som produseres, men om kontrollen over produksjonen».
Espen Løkeland-Stai, i kommentar i Dagsavisen.

Mat II

* «Frihandelen i landbruket har langt på vei rasert matproduksjonen i de fattige landene i sør og gjort dem avhengie av matproduksjonen i det rike nord».
Svenn Arne Lie, i leder i Klassekampen.

Alder

* «Det er fullt tillatt å diskriminere «gamliser» i fora der det er uhørt å forskjellsbehandle på grunn av for eksempel kjønn eller hudfarge.»
Sissel Hoffengh, i kommentar i Dagsavisen.

Eit støtta jordrøveri

DAGENS GJEST

15 milliardar dollar i almisse er det som skal til for å sikre at vestlege agrobusiness-selskap skal få halde fram sin systematiske plyndring av fattigfolks jordbruksland. For det var omtrent det som kom ut av G8 møtet sine drøftingar av verdas matvarespørsmål i L'Aquila i Italia nyleg. I over 20 år har det internasjonale samfunnet systematisk ignorert matvarespørsmålet og vona at ein eviggrøn revolusjon skulle greie å halde svolten frå dørene i all framtid. Men ved inngangen til 2007 fekk me dei fyrste signala om at revolusjonen var falma i fargen.

Styrtrike arabiske oljenasjonar var dei fyrste som sansa det. I takt med at matvarekrisa kom nærare inn på livet opplevde dei at den enorme matvareimporten slo negativt ut på betalingsbalansen. Dei såg også at det sinnrike systemet som omslutta den global handelen med matvarer hadde mykje av den same veikskapen som finanssystemet. Og fleire mista etter kvart tillita til den internasjonale matmarknaden. Spekulasjonar og prognoser om framtidige prisar ber nemleg på ein tydeleg lovnad om ustabilitet.

Saman med eit nærast eksplosivt veksande Kina, eit overbefolka India og fleire av dei landbrukssvake asiatiske nasjonane, gjekk arbabarstatane i gang med ei omfattande kolonialisering av den tredje verda. Og der nokre luktar svolt, luktar andre peng. Dei mange brutale vestlige agrobusiness selskapa har også intensivert jakta på fattigmannsjord. I Afrika, Sør-Amerika, Aust-Europa, Russland og i tidlegare sovjetstatar kunne me vitne eit jordrøveri me ikkje har sett maken til sidan nokre solsvake øybuarar frå Nordsjøen rappa halve verda frå mørkhuda menneskjer som ikkje hadde gjort anna vondt i livet enn å krangle litt med naboen. Med selskapet Alpcot Agro, som etter kvart har slått til nokre jordlappar på den nette storleiken av 1,3 millionar mål i Russland, har også våre elles så harmlause naboar i Sverige teke steget inn i det tvilsame selskapet.

Kvar dag stel velgjødde ny-kolonialistar maten or kjeften åt svoltne afrikanarar. I fylje ein ny rapport frå FAO har me berre dei siste seks månadane vore vitne til eit oppkjøp av meir enn 200 millionar mål matjord. Det er eit område tilsvarande halvparten av Europas samla jordbruksareal som berre det siste halve året har hamna i hendene åt utlendingar, utlendingar som absolutt ikkje har til hensikt å drive velgjerd overfor fattige afrikanarar. Og frå G8 delegasjonen er det larmande knyst. Det systematiske ranet vert støtta, både politisk og moralsk, av statsleiarar og verdsmenn. Alle takkar dei sine diplomatar og byråkratar for deira evne til rundtom-formuleringar som sikrar at me kan halde fram som me stemnar. «*Vi bidrar til en betydelig økning i vertslandets BNP og sårt tiltrengte skatteinntekter*» seier talsmennene «*Vi bidrar til å skape muligheter, muligheter for økonomisk utvikling og velstand*». Dei er dyktige, pene i tøyet og nydusja, og dei ser rett på deg frå fjernsynsruta. Dei let vere å nemne det faktum at lokalbefolkninga misser tilgangen til livsviktige ressursar i lokalmiljøet og vert drivne til næraste slum der ikkje eingong vona veks. Kvart einskild jordsal svekkar dei fattige landa sine moglegheiter til å kome seg ut av fattigdom og til å sikre mat til eiga befolkning. Kvart einskild jordsal sementerar ytterlegare det eksisterande maktforholdet nord-sør og gjer skilnadane mellom oss større. Den pågåande «outsourcinga» av matproduksjonen sikrar matvaretryggleiken i investorlandet og etterlet seg menneskelige lidingar som svolt og fattigdom for lokalbefolkninga.

Bjørn Egil Flø

Forskar, Norsk senter for bygdeforskning

URETTFERDIG

«Kvar dag stel velgjødde ny-kolonialistar maten or kjeften åt svoltne afrikanarar. »

PFU

Nationen arbeider etter Vær varsom-plaktens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale bes ta kontakt med redaksjonen. Pressens Faglige Utvalg (PFU) er et klageorgan som behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål. PFU holder til i Oslo, tlf: 22 40 50 40. Epost: pfu@presse.no

NATIONEN
www.nationen.no

Sjefredaktør/daglig leder:
Mari Velsand
Direktenummer: 21 31 00 40
mari.velsand@nationen.no

Nyhetsredaktør:
Georg Mathisen
Direktenummer: 21 31 00 67
georg.mathisen@nationen.no

Politisk redaktør:
Pernille Huseby
Direktenummer: 21 31 00 45
pernille.huseby@nationen.no

Markeds- og forretningssjef:
Victoria C. Schultz
Direktenummer: 21 31 44 41
victoria.schultz@nationen.no